

Peter-m Tugliat Tuyuutaiñ

¹ Uvaña Simon Peter. Savaktigigaaña uqqiraqtigiplunalu Jesus Christ-ñum. Tuyuqtuña ukuniña iñunñun akuqtuiruanun akisuruamik ukpiqsriñigmik uvaptiktun nalaunñaruañhagun Agaayyutipta suli anniqsuqtipta Jesus Christ-ñum. ² İlitchuğisaiñaqsiurñtuq Agaayyun suli Jesus Ataniqput. Uvvatuq ihuaqquitiqağitchi atqunaq qiñuiññamiglu.

Agaayyutim Tuqluutaalu Piksraqtaañalu

³ Agaayyutim pakmakñaqtauruakun sanñiagun qaitchiñiğaatigut supayaanik iñuutlasripluta agaayyutiqammaağiñkun tumigiplugu ilitchuqsriñiptigun ilaanik tuqluqtigikkaptiknik ilañiutitqupluta kamanautmiñun nakuuniqs-rauñiğmiñunlu. ⁴ Tumigiplugik tamatkuak qaitchigaatigut kamanallapiaqtuanik akisuruanik akiqsruutinik. Ukpigigupsigik akiqsruutit annatlasrigisirusri qaayugñaqtuamiñ ittuamiñ nunami iñuich kanğruaqtañisigun, aasrii piqatautlasriñusri Agaayyutim irrusriani ilaatun ililusri. ⁵ Tamanna pisigilugu pisuqtilaapsitñi illatigisriurñ ukpiqsriñapsitñun nakuuñiq, suli nakuuñiq tapiğlugu ilitchuğimmaağiñigmik, ⁶ suli ilitchuğimmaağiñiq tapiğlugu inñmun añalalguñigmik, inñmun añalalguñiq tapiğlugu anuqsruñigmik, anuqsruñiq tapiğlugu agaayyutiqammaağiñigmik, ⁷ suli agaayyutiqammaağiñiq tapiğlugu piqpaksriñigmik aniqatinik, suli piqpaksriñiq

aniqatinik tapiġlugu piqraktamik iñupayaanun.
 8 Tamarra taatnatchich irrusriksrat pigiraksrasi. Pigigupsigin nausaiñaqtusri taapkunuuna, imaiłaatun ingitchusri asriringitchuatunlu, aasriiñ ilitchuqsrisaiñağniaqtusri Atannaptiknik Jesus Christ-mik. 9 Aglaan kiñapayaaq iñuk piqangiññigumi tamatkuniña irrusriksranik irigiitchuq qiniltaitłuni. Puuyuqmigaa salummakkautilaani killuqsautigruağmiñiñi. 10 Taatniitman, aniqatiumaan, sakuugitchi pisuqtılaağusri tuqłukkauiqsi piksraqtaanuhiqsilu nalupqinaiqsillugu, atakkii taatna piyupsi paasraağağumiñaitchusri. 11 Suli akuqtuigisirusri kamañaqtuamik pağlatmik isiğupsi isruitchuamun añaayuyqautaanun atannapta anniqsuqtiptalu Jesus Christ.

12 Taatnaqluña itqautisrağatagipsi tamatkuniña, ilisimagaluagisiunniñ payañaigvigiplugulu Agaayyutim ilumutuuruña pakma pigikkaqsi. 13 Nalaunñaruagigiga iñuuniqtutilaamni maani nunami itqaqtitağukhusri sunik tamatkuniña. 14 Ilisimagiga timikuliksrağma tikitchaqtuuralħa. Taatna atannapta Jesus Christ-ñum nalupqinaiqlugu uqautigaaña. 15 Aglaan sakuugutiginiagitka ilipsitñun itqağitquplugich tamatkua ataramik tuquanikkaluaguma.

Christ-ñum Kamanautaa suli Sivuniksriqutauruq

16 Quliaqtuagutingitchipsi unipchaalianisigun iñuich ilitchuğipkaisaqapta agğigñialħanik Atannapta Jesus Christ kamañaqtuakun sanñiqpaurağmigun. Uvagut qinillapiaqsimagikput

kamanaqtuaq qaummağınñıña. ¹⁷ Nayuutirugut akuqtuipman Agaayyutmiñ Aapauruamiñ kamakcutmik kamanautmiglu, taavruma nipim nipliutipmagu kamanagñiqsraurua supayaaniñ nipliqhuni, “Tarrataamna piqpagikkağa Igñiğa quyalimaaqtigillapiakkağa.” ¹⁸ Aasrii taimani tusraagikput taamna nipi nipliqsuaq qılañmiñ piqatigiplugu Jesus iñgimi taivrumani Agaayyutim sagviqmagu kamanautni. ¹⁹ Uvaguttuuq nalupqisruutig-ingipsaağikput uqautigikkanat Agaayyutim sivuniksriqirinisa inilğaanimma. Pillautaqtusri naalağnitqiağikkupsigin uqałhich, takku uqałnich kañiqsipkağaasri aggitqinñiaqtilaanjanik Jesus-ñum atriplugu nangum qaumapkaıha taaqtuaq ini qausrağatağınjanunaglaan uvlum suli nuilğatağınjanunaglaan uvlugıanjan uvlaam. ²⁰ Sivulliulugu ilitchuğiraksraqsi uvva, sivuniksriqirim inmiktuiñaq kañiqsipkağumiñaitchaa sivuniksriqutauruaq Agaayyutim uqałhaniñ. ²¹ Atakkii iñuich sivuniksriqingitchut sumiunniñ pisuligmiktigun, aglaan Agaayyun uqağniqsut iñunmigun ajalatkaqsipmatin Ipqitchuam Irrutchim.

2

İlisautrit Tanjıılaakun

¹ Inilğaanimma tanjıılaakun sivuniksriqirit iñukpalligñiqsut akunğatni iñuich [Israel-mi]; taatnatun tanjıılaakun ilisautrit iñukpalligñiaqmiut akunnapsitñi. Tikiutriñaqtut nalunautchilutin tanjıılaanik ilisauttitinik suksraunğıutauyumiñaqtuanik, piılaağiluguunniñ

Atanguruaq tuquruaq annautisuklugich. Aasrii pisigiplugu piilaaqalhat Atanigmik taimmaiñaq piyaqqukkauniagtut. ² Suli iñugiallapiaqtuat piqasriqsuutigisirut pigiillapiaqtuatigun kannunaqhutiñ iñuuniałhatigun, aasrii iñuñnun uqamaqluutigipkaaqsilugu ilumutuuruuq pisigiplugich ilinich. ³ Pitlatułigmiktigun maniññañniagvigigisigaasri, ilisautilusri uqautilusri lu ilumutuungitchuanik. Agaayyutim atanniqsuiriñata pasriñigai taimakñaaglaan, aasriiñ siñiktuangitchuq piyaqqulhiñaaguqlugich ilinich.

⁴ Takku isragulgich killuqsaqmata Agaayyutim anasriñnuqsaqmigai igitlugich nagliksaagviñmun qiliqsruiplugillu taagñiqsrami tikiññiałhanunaglaan uvluan atanniuviksram. ⁵ Suli Agaayyutim piyaqquqmigai iñuich iñuuruat taimani uvlunjiñi Noah-m, ipipkaqlugich agaayyutaitchuat nunami uliqpanmun kamañtuamun. Noah quliaqtuagaqtuq iñuñnun nalaunñasriruksrauniplugich sivugaani Agaayyutim, aasriiñ Agaayyutim annautigai Noah-lu tallimat malguk iñuillu. ⁶ Suli Agaayyutim patchisiqutiniñgai iluqaisa iñuich iñuuruat nunaqqiqpaañni Sodom-milū Gomorrah-milū, aasriiñ ađralipkağataqlugik iknikun. Taavrumuuna Agaayyun urriqsuutiqağniqsuq qanuq suksraungigñiaqtılaañatnik iluqaitñik agaayyutailaanik. ⁷ Suli Agaayyutim annautipmigaa nalaunñaruq Lot, qinupkakkauruq atqunaq qaayugñaqtuakun iñuuniałhatigun killuliqirit iñuich. ⁸ Atakkii taamna nalaunñaruq iñuk iñuuniaqami akungatni

tamatkua killiqiruat iñuich uvluḡaḡipman, iñuilliuqtitauruq qiniḡluḡillu tusraaplugillu pigiitchuat savaanich. ⁹ Taatnaqhuni Atanḡum iḡisimagaa qanuq annautriḡiksrani agaayyutiqaqtuanik uuktuḡusrianitñiñ suli qanuq tigummikisranat nalaunḡaitchuat iñuich uvluanunaglaan atanniuviksram anasriñḡuqsagviksranatnun. ¹⁰ Agaayyutim anasriñḡuqsagisiñigai suvaluk tamatkua iñuich aḡalataḡipkaqtuat timim kimmutiḡruaḡiñun qaayuḡnaqtuanunlu, suli suksraḡanḡitchuat Agaayyutim aḡalatchisaanik. Tamatkua iḡisautrit tanḡiḡilaakun aanarut arguanaplutiḡ. Sivuuḡaḡinḡitchaat uqamaḡluutiqaḡiksraḡtiḡ qiniḡnaitchuanik sanḡiqaqtuanik qilaḡmi. ¹¹ Israḡulgitunniñ kamanatluktuat sanḡikun sayaktuhikunlu tamatkunakḡa uqamaḡluutigitlaitchaich taapkua nayuḡtigikkani Atanḡuruam. ¹² Aglaali tamatkua iḡisautrit atriqaqtut isrumatlailaatun niḡrutitun, aḡalatitautun aullasiḡmiknun, aniruatun aḡuniagaksrauplutiḡ tuḡqutaksrauplutiḡlu. Uqaguurut pigiilipiḡich sunik kanḡiqsimanḡisaḡmiknik. Aasrii piyaḡḡuḡisirut isrumatlailaatun niḡrutitun. ¹³ Taamna akiliusriaḡigisigaat nagliksaaqsiupkaiḡimiktigun atlanik iñuñnik. Iliḡisa kimmutiḡiraḡigaat pisuliḡruaḡtiḡ uvluḡaluamiunniñ. Kanḡusraaḡutauḡhiñaqutut ilipsitñun niḡiqataukamiḡ ilipsitñi, taqsraḡtatun suli qilḡuliktun akunnapsitñi, quviasruutiḡiplugu ukpiḡsaiḡtiḡ. ¹⁴ Qiniḡamitruḡ aḡnaḡ ikḡitchakhutiḡ sayuḡayumarut nutqaummisilḡuitḡugu taatnasriḡ killuḡsaun. Ikḡisaḡniḡaich pitchiḡiaqtuat iñuich

killuliqiḥksraḅatnun. Ilinḥisa uummatinḥich aḅalatiqagḅiqsut kavuuqtauliḅmun. Ilinḥich taiyuaniqḥuutikkaurut, suksraunḅiqsaḅumaagtut. ¹⁵ Suksraaḅniḅaat nalaunḅaruakuagḅiaq aasriiḅn ulapnaaplutin. Iḅuuniagaqsirut iḅuktun atiliktun Balaam iḅḅiḅa Bosor-m, piqpaksriruaq akiliutaanik killuliqiḥhum. ¹⁶ Aglaan suakatakkauruq killuliqiḅmigun. Uqatlailaam natmaksigḅian nipliutiplugu iḅuum nipaaton nutqaqtinnigaa sivuniksriqiri kinniqisaḅaluaqtuaq. ¹⁷ Tamatkua ilisautrit atriqaqtut nivviaton imḅilaamik suli tak-tugayauraton aḅalataḅatun anuḅiqḥuum. Tamatkua iḅuich Agaayyutim itqanaiyautinigai iniksraḅatnik taaqtuam taagḅiqsraḅani isruksraitchuami. ¹⁸ Ilinḥich uqaqaminḅ nipitusriplutinḅ uqaḅaqtut sumun atugumiḅailaatiḅun. Iḅḥisaagḅugaich pisugruaḅutaagun timim pivaallḥikunlu tamatkua salummaqtitlutinḅ annaqqammiqsuat tamatkunakḅa killukun iḅuuniaqtuaniḅn. ¹⁹ Ilinḥisa akiqsruqtuḅugaich iḅuich atanniqsuqtik-sraiḅiḅlugich ilinḥich savaktaagḅruunḅaḅminḅ qaayugḅnaqtuamun, atakkii iḅuk aḅalatittaqtuq qanusripayaamun akiiliraḅaqtimiḅun. ²⁰ Iḅuich annaaniḅniqsut qaayugḅnautaitḅiḅn nunam iḅuiḅn ilitchuqsriḅiḅmiktigun atannaptiknik Anniqsuqtiptikniḅlu Jesus Christ-mik. Uvvaami ilinḥich illakkataagutitqikkuminḅ tamatkununḅa akiilipkaḅutinlu, isruksraḅat pigiitḥlukkisiruq aullaḅniiqqaakḅmikniḅn. ²¹ Ilitchuḅigaluaqqaalugun iḅuuniaḅiq nalaunḅaruahikun, iḅuatlukkayaḅniqsuq ilinḥitḅiḅ naluugaḅumitruḅ taamna iḅuuniaḅiq uumakḅa tunutchiḅiḅmikniḅn ipqitchuamik

tillitmik qaisauruamik ilinjitñun. ²² Uvva atuumapkaġaat taimña nipliutaumaruaġ, “Qipmim uttaqiragigaa injmi miġiakkani,” suli “Kuniaġ igġuanikkaġat utiġaqtuġ maġġaġmun maġġiluktaġiaqhuni.”

3

Akiqsruutaa Atanġum Agġiġñialhan

¹ Piġpagikkamaan, ukua tuyuutit tugliġigaich tuyuutma ilipsitñun. Taapkuġnuuna tuyuutipkun itiqsaġukkipsi itqaqtillugich tamatkua uqautigikkatka iñuuniaqplusri ipqitchuakun. ² Ilipsitñun itqaġitqugitka sivuniksriqutauruat ipqitchuatigun sivuniksriqiritigun suli tillisauruat uvaptik-nun atannaptikniñlu anniqsuqtiptikniñlu uqqiraqtigun. ³ Kanjqsiraksraġigiksi una sivulliulugu, mitautiksriuruat tikitkisirut ilipsitñun aqulligñi uvluni aġalatittuat pisuhġruaġmiknun. Mitautiginiġaasri ⁴ uqaqhutiġ, “Jesus-ġum akiqsruutigigaa agġitqinñialli. Naamimi imma? Taimakġaġaġa aapaavut [Christ-kun] tuqugaluaqtut, aġlaan sua iluġani tamarra atlanġungitchuq aullaġniilġataġhaniġaġlaan nunam iñiqtaulhan.” ⁵ Aġlaan itqaġiyummataillapiġaġat una, Inilġaan Aġaayyutim iñigaa uqaġhagun qilak suli nuna, aasrii nuna nunaġuqlugu imiġmiñ suli imikun, ⁶ suli tamarrumuuna imikun nunaqqaġ piyaqquqlugu uliġpaktitlugu. ⁷ Taatnatuntuuq qilailu nunalu pakma ittuat qaunaksriqaqtut Aġaayyutim uqaġhagun piyaqquġñialhanunaglaan ikniġmun. Taimanigun uvluni Aġaayyutim

atanniqsug̃isigai iñuich agaayyutaitchuat aasriiñ piyaqqug̃lugich.

⁸ Aglaan piqpagikkamaan, puuyumanagu una, isrumaraqtugut atausriq uvluq pivikisilaanjanik suli 1,000 ukiut pivikpau-raqaqtilaanjanik, aglaan Ataniḡmi atiruk.

⁹ Atanḡum sukaisaag̃utiging̃itchaa immiumas-raqamiun̄ akiqsruutigikkani, iñuich ilan̄ich sukaiññiḡiaḡaluag̃aqtut. Aglaan anuqsrutigaasri, atakkii piyummatiging̃itchaa kiñañniñ piyaqququlugu, aglaan iluqaisa mumiqugalugaḡai killuqsautmikniñ Agaayyutmun. ¹⁰ Aglaan uvlua Atanḡuruam tikitkisuruq niḡiilautiluni agḡilhatun tiglin̄niaqtim. Taivrurmani qilaich piḡisirut qukiḡñaqtuamik tusraḡnaqhutin̄ suli qaummatit qilan̄miittuat siqumitkisirut iknikun suli nuna ikiniaqtuq supayaatlu nunamiittuat. ¹¹ Iluqag̃min̄ tamatkua sut piyaqqug̃umaaqmata taatnatun, qanutchimigli iñuuniaḡiaqtuksrauniqpisi?

Iñuuniaqtuksraurusri ipqillapiaḡusri suli agaayyutikuḡusri supayaakun, ¹² utaqqilugu Agaayyutim uvlua tikitchumaaqtuaq suli pisuqtilaapsitñi tikiumapkaḡnaḡiaḡniḡlugu taimña uvluq. Taivrurmani uvlumi ikniḡum uunallapiaqtuam qilaich piyaqqug̃isigai suli qaummatit aukkisigai. ¹³ Aglaan utaqqigivut Agaayyutim akiqsruutigikkani, itnaami, niḡiugaqaqtugut nutaanik qilan̄nik suli nutaamik nunamik iñuuviksrajan̄nik nalaun̄jasripkakauplutin̄ iñuich tupiksriuat Agaayyutmik.

¹⁴ Taatnamik piqpagikkamaan, utaqqisiun̄ taamna uvluq. Pisuqtilaapsitñi iñuuniaḡitchi

taqsraqtailaakun puyyiluktautailaakun sivuğaani Agaayyutim suli qıñuiññakun. ¹⁵ Isrummatigisiun anuqsruallapiałha atannapta kanıqsimalugu anniqsuqurılha uvaptiknik. Taatnatuntuuq piq-pagiplugu anıqatiupta Paul-ıum aglakmigaasri puqıutikun Agaayyutim qaisarıagun. ¹⁶ İluqarıtıñi tuyuqtuutmiñi uqautigipmigai tamatkua sut. Uqarıñ ilarıch kanıqsılgunaitchaluaqtut. Aasriñ iñuich naluruat payarıaiqsımaitchuatlu qıpititchiñıqsut Paul-ıum tuyuqtuutaiñik suliunniñ atlanik uqalıñik Agaayyutim. Taamna pisigiplugu Agaayyutim piyaqquğniğai.

¹⁷ İlipsiasriñ piqpagıkkamaarı, tamatkua sut ilıtuğıkkasri sivuani qaunatqıağıksigik. Taatnanğıtchupsi sıvullıkkauviaqmıusri killukuğutıñisıgun malığutchiñğıtchuat. Aasriıli qaunagiyumagiksi paallanıñıksraqsi payarıaiqsımmavıgıkkapsitñiñ. ¹⁸ Aglaan nausraiñagıtchi ilıuaqqutrısaagun ilıtuğımmaağıksııñagıglugu Atanıqput annıqsuqtıgıkkapputlu Jesus Christ. İlaanun illi kamaun pakma suli qaravak taimuıa. Taatnatuq.

